

ITALY

**ONLINE
CONFERENCE**

**"FORMATION OF PSYCHOLOGY
AND PEDAGOGY AS
INTERDISCIPLINARY SCIENCES"**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC-ONLINE
CONFERENCE**

WWW.INTERONCONF.ORG

**“FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS
INTERDISCIPLINARY SCIENCES”**

ITALIA

Pirmatova Dilorom Ulug'bek qizi <i>UZBEK TERMINOLOGY IN THE INTERPRETATION OF A. MADVALIYEV</i>	82
Dilorom Pirmatova Ulug'bekovna <i>THE ROLE OF TERMS IN THE DEVELOPMENT OF THE UZBEK LANGUAGE</i>	85
Pirmatova Dilorom Ulug'bek qizi <i>UZBEK TERMINOLOGY IN THE INTERPRETATION OF H. DADABOYEV</i>	88
Abduraimova Dilfuza Oralbayevna, Yesenkulova Karligaw Serikbayevna <i>TA'LIM JARAYONIDA O'QUVCHILAR BILAN MUNOSABAT O'RNATISH KO'NIKMLARINI SHAKLLANTIRISH ASOSLARI</i>	90
A'zamova Aziza Olimjon qizi <i>PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF TAX AUDIT IN UZBEKISTAN: CHALLENGES, OPPORTUNITIES</i>	94
Tojiboyev Murodali Umaraliyevich, Xusanova Dilorom Nurmatjon qizi Komilova Arofatoj Kozimjon qizi <i>QOQJO'TDOSHLAR (ASTERATCEAE) OILASINING RUDERAL HOLATDA O'SUVCHI VAKILLARI BILAN TANISHISH</i>	96
Matkarimova Kumushbibi Amongaldi qizi <i>FOLKLOR ASARLARINI YOZIB OLISH METODLARI</i>	101
Vaxobova Feruza Mansurovna <i>INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA ANTROPONIMIK SHAKLLAR</i>	106
Abdulahobov Doston Abdumannop ogli <i>TO DEVELOP STUDENTS' PROFESSIONAL UNDERSTANDING IN THE PROCESS OF TEACHING MATHEMATICS</i>	110
Rasulova Nigina Alisherovna, Murodova Shaxina <i>LISONIY SHAXS NUTQIDA HISSIY BELGILARNING IFODALANISHI</i>	114
Юнусхаджаев Саидакбархужа Турсунхужаевич, Тулаганова Лазиза Собиржоновна <i>АНАЛИЗ ПОВЫШЕНИЕ РЕСУРСА ИЗНОСОСТОЙКОСТИ РАБОЧЕГО ОРГАНА КУЛЬТИВАТОРА</i>	117
Ibotova Mohigul Komilovna Usmonova Zarina Habibovna <i>LIFE OF THE MIND IN "FAHRENHEIT 451" BY RAY BRADBURY</i>	123
Usmonova Zarina Habibovna, Axrorova Muhabbat <i>ANALYSIS OF FEELINGS AND IMPRESSIONS OF HEROES IN "FAHRENHEIT 451" BY RAY BRADBURY</i>	128
Usmonova Zarina Habibovna, Khikmatova Shafolat <i>ANALYSIS OF FEELINGS AND IMPRESSIONS OF HEROES IN RAY BRADBURY'S 'FAHRENHEIT 451'</i>	135
А. Абдурахманов, Г. Сиддиков <i>АНДИЖАН-ГОРОД ТВОРЦОВ ИСТОРИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ УЗБЕКСКОГО ГОРОДА АНДИЖАНА</i>	140
Otayeva Zebiniso <i>CLINICAL LABORATORY OF PATIENTS WITH APLASTIC ANEMIA INDICATORS</i>	145
Kenjabayeva Dilnoza <i>MAKTABGACHA TA'LIM YOSHDAGI BOLALARGA KITOB YARALISH TARIXINI O'RGATISH USLUBLARI</i>	147
Шеркузиева Насиба Аброровна <i>КОРПОРАТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ: ОПРЕДЕЛЕНИЕ И СОДЕРЖАНИЕ ПОНЯТИЯ</i>	150
Saidmurodov Mamur Tairovich <i>PROVIDING WORK FOR THE POPULATION IN THE REGIONS AND INCREASE THE STANDARD OF LIVING</i>	154

LISONIY SHAXS NUTQIDA HISSIY BELGILARNING IFODALANISHI

Rasulova Nigina Alisherovna

BDU Ingliz tilshunosligi” kafedrası o’qıtuvchisi

Murodova Shaxina

BDU 3-bosqich talabasi

Annotatsiya: *ushbu maqolada matnlarda tasvirlanishi mumkin bo’lgan his tuyg’ular va his tuyg’ular turlari berilgan. Emosionallikning lisoniy shaxs nutqida roli haqida fikr yuritiladi.*

Kalit so’zlar: *Hissiy ifoda tuyg’u, matn, lisoniy shaxs, baxt, qayg’u, qo’rquv, g’azab, jirkanish va ajablanish*

Hissiy ifoda - bu hissiy holat yoki munosabatni bildiradigan xatti-harakatlardir. Hissiyotni ifodalash og’zaki yoki og’zaki bo’lmagan bo’lishi mumkin va o’z-o’zini anglash bilan yoki anglamagan holda sodir bo’lishi mumkin.

Matndagi his-tuyg’ularni tahlil qilish yozuvchilarning fikri va ta’sirchan niyatini shuningdek, ularning har xil mavzular nisbatan munosabati, baholari va moyilliklarini aniqlashga yordam beradi. Tuyg’ularni tahlil qilish bo’yicha oldingi ishlar turli xil matn janrlari bo’yicha qilingan. Tuyg’ularni tahlil qilish bo’yicha ish odatda ijobiy yoki salbiy yo’nalishni tan olishga qaratilgan. Kamroq o’rganilgan hissiyot sohalari orasida his-tuyg’ularning turlarini va ularning kuchini yoki intensivligini tan olish. Bu ishda biz matndagi his-tuyg’u ifodalarini aniqlash vazifasini hal qiling.

Hissiy ifodalarga tabassum yoki xo’mrayish kabi yuz harakatlari, yig’lash, kulish yoki "rahmat" aytish kabi oddiy xatti-harakatlar va xat yozish yoki sovg’a berish kabi murakkabroq xatti-harakatlar kiradi. Shaxslar o’zlarining his-tuyg’ularini qandaydir ongli ravishda boshqaradilar ammo his-tuyg’ularini ifodalash uchun ular o’zlarining hissiy yoki affektiv holatini ongli ravishda bilishlari shart emas. Psixologiya tadqiqotchilari Charlz Darvinning hissiyotni rivojlangan qobiliyat sifatida muhokama qilganigacha borib, his-tuyg’ular va hissiy ifodani tushuntirish uchun ko’plab turli xil va tez-tez raqobatlashadigan nazariy modellarni taklif qilishdi.[2] Tuyg’ularning umume’tirof etilgan nazariyasi mavjud bo’lmasa-da, hissiyot nazariyotchilari hissiyotlarni boshdan kechirish va ularni ovozlari, yuzlar va tanalar kabi turli yo’llar bilan ifodalash inson muloqotining kaliti ekanligiga qo’shiladilar.[3] Jamiyatning madaniy me’yorlari va e’tiqodlari uning a’zolarining hissiy ifodalariga ham ta’sir qiladi va shakllantiradi va bir madaniyatga mos va muhim ifodalar boshqasida taqiqlangan bo’lishi mumkin.[4]

Biz gaplarni hissiy jihatdan tahlil qilganimizda oltita asosiy hissiyotga ajratamiz: baxt, qayg’u, qo’rquv, g’azab, jirkanish va ajablanish (Ekman, 1992).

Tabiiyki, his-tuyg’u bo’lmagan sinfli jumlar, matnlar bo’lishi ham mumkin.

Tuyg'uning tabiati va uning miya va tanada qanday namoyon bo'lishi haqida juda ko'p turli xil nazariyalar mavjud. Tuyg'u nazariyalarini bir-biridan ajratib turuvchi elementlardan, ehtimol, eng ko'zga ko'ringan hissiy ifodaga nisbatan turlicha qarashlardir.

Tuyg'u haqidagi ba'zi nazariyalar his-tuyg'ularni biologik jihatdan asosiy va odamlar va madaniyatlarda barqaror deb hisoblaydi.[2][7][8] Ular ko'pincha "asosiy tuyg'u" istiqbollari deb ataladi, chunki ular his-tuyg'ularni biologik asos sifatida ko'rishadi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, insonning ichki, hissiy holatini aniqlash uchun shaxsning hissiy ifodalari etarli. Agar odam tabassum qilsa, u baxtlidir. Agar odam yig'layotgan bo'lsa, u g'amgin. Har bir his-tuyg'u izchil va o'ziga xos ifoda namunasiga ega va bu javoblar modeli boshqa his-tuyg'ular paytida emas, balki faqat shu hissiyot paytida ifodalanadi.

Mihalcea va Liu [6] o'z ishlarida ikkita alohida tuyg'uga e'tibor qaratishgan -baxt va qayg'u. Ular quvnoq va qayg'uli kayfiyat belgilariga ega yozuvchilar. Bu turli xil avtomatik his-tuyg'ularni tahlil qilish tajribalarida qo'llanilishi mumkin. Har bir jumlaning tegishli his-tuyg'u bilan belgilashlari kerak edi uning ta'sirchan mazmunini tavsiflovchi kategoriya. Ekmaning olti hissiyotiga [3], biz aralash tuyg'u va hech qanday his-tuyg'usiz bo'lishi qo'shildi, natijada jumalarda hissiyot sakkizta toifaga bo'lindi. Tuyg'ularni tahlil qilish odatda hujjatlarga qaratilgan bo'lsa-da, bu ishning asosiy e'tibori jumla darajasidagi tahlilga qaratilgan. Buning ortidagi asosiy fikr qaror, ko'pincha hikoya matnlarida his-tuyg'ularning dinamik rivojlanishi mavjud badiiy adabiyotda, shuningdek, suhbat matnlari va bloglarda topilgan.

Tilning ekspressiv vositalari - bu gapni urg'uli yoki ifodali qilish imkoniyatiga ega bo'lgan lisoniy shakl va xususiyatlardir. Ularni barcha - fonetik, grafik, morfologik, leksik yoki sintaktik darajalarda topish mumkin.

Ekspressiv vositalar va stilistik vositalar juda ko'p umumiyliklarga ega, ammo ular to'liq sinonim emas. Barcha stilistik vositalar ekspressiv vositalarga tegishli, ammo barcha ifodali vositalar stilistik vositalar emas. Ovoz balandligi, pauzalar, mantiqiy urg'u va intonatsiya, talaffuz kabi fonetik hodisalarning barchasi stilistik vositalarsiz ifodalanadi. Leksik ekspressiv vositalar kuchaytirgichlarning maxsus guruhi - dahshatli, daxshatli, mutlaqo kabilar yoki ta'kidlangan holda qo'llanilganda mantiqiy ma'nosini saqlaydigan so'zlar bilan tasvirlangan bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Aman, S.: "Identifying Expressions of Emotion in Text", Master's thesis, University of Ottawa, Ottawa, Canada (2007)
2. Baxriddinova, K. A. (2022). Voqelik obyektini perifrastik sinonimlar orqali ifodalash. Integration of Pragmalinguistics, Functional Translation Studies and Language Teaching Processes, 71-73. Retrieved from <http://www.conferenceseries.info/index.php/online/article/view/47>
3. Ekman, P.: "An Argument for Basic Emotions", Cognition and Emotion, 6, 169-200 (1992)